

Kedves Testvérek!

Advent első vasárnapja, elkezdjük a karácsonyra Jézus születésének ünneplésére való készüléket. Közben pedig a mai evangélium oly sokat beszél a múltról, hogy volt Noé napjaiban és azokban az eseményekben, és közben Jézus azt mondja, hogy „Azért beszélek a múltról, mert a jövőben is hasonlóképpen lesz.” Megnéznénk mondatról mondatra, hány mondat szól és utal a múltra, hány mondat szól és utal a jövőre, valami olyasmire találnánk, hogy itt az egész evangélium szinte végestelen végig vagy a múltról beszél, vagy a jövőről, és talán egyetlen mondat van, de nem is biztos, hogy ez egy egész mondat, ami a jelenben áll. Ez pedig így szól: „Legyetek készen!”, mert az a jelenben van. Erről a fél mondatról szeretnék beszélni, de ebben az összefüggésben és a múlt és a jövő összefüggésében mit jelent számunkra, hogy „Legyetek készen!”?

Olyan sokszor elsodor bennünket a múlton való gondolkozás és töprengés, kételkedés; „Ez miért történt így? Hogyan hagyhatta? Hogyan eshetett ez meg? Mi ennek az értelme?”, vagy pedig elsodor bennünket a jövőre vonatkozó aggodalom, a bizonytalanság és a félelem és a szorongás. Aztán valahogy a jelenben mégiscsak élni akarunk. És mi történik akkor? Megpróbáljuk az aggodalmat, félelmet, szorongást addig-addig tompítani, míg valami be nem teljesedik abból, amiről Jézus beszél a múltra vonatkozóan: ettek-ittak, nőültek, házasodtak, szóval próbáltak úgy élni, mintha nem lenne múlt, nem lenne jövő, s úgy beleveszték a pillanatba. Tehát amikor a jelen lehetőségéről szeretnék beszélni, azt nagyon hangsúlyosan a múlt és a jövő határán vagyunk, és ennek összefüggésében beszélhetünk róla.

Jézus arról beszél, ugyanaz történik, mint Noé napjaiban az emberekkel. Mit jelent ez nekünk itt és most, a készüllet szempontjából? Azt a kérdést érdemes föltenni, hogy: A jelenben mi ne történjék meg? Ma este mi ne történjék meg? Holnap reggel mi ne történjék meg? Nem érdemes azon aggódni, hogy hogyan lesz majd, hanem az a mi kérdésünk, hogy a jelenben mi történjen meg, és mi ne történjen meg. Az ember akkor hozhat döntéseket. Min aggódjunk, akkor mi lesz? Ha mi készen akarunk lenni, mi van? Nem az a nagy kérdésünk, hogy mi lesz, hanem mi van, hogy mi van. Minél tisztességesebben, egyszerűbben, becsületesebben megmondjuk először magunknak, hogy mi van, annál kevésbé kell szoronganunk attól, hogy mi lesz.

Következő gondolat, hogy de nagy kérdésünk ez, hogy: „Jó, de mi fog történni? Hát még mi fog akkor történni, amikor eljön majd Jézus, a második eljövetelekor, mi fog történni?” A mi kérdésünk nem ez, hanem hogy: Mit tegyek most? Mi lesz velem? Ha Krisztus eljön, mi lesz velem? Ezt is nyugodtan hagyhatjuk, mert a mi kérdésünk az, hogy: Mit teszek magammal? Ma is mit tettem magammal, és hogy mire készülök, mit teszek magammal? Nem az, hogy mi lesz velem, hanem: Mit teszek magammal?

„Jaj, mit tesz velem Jézus? Jaj, mint hogyha egy rettenetes kihívás, és valami váratlan lesz, és valami, hát ki tudja, hogy hogy.” Ha készen akarok lenni a jelenben, nem a jövő kockázatos. Vállaljunk megfelelő mennyiségű kockázatot a jelenben egymásért, Istenért, és akkor nem kell azon aggódnunk, hogy jaj, majd az mi lesz, annyira félelmetes és kiszámíthatatlan.

A következő, ahogy mondja Jézus, utalva a múltra, hogy: Elpusztultak. Hogy ott Noé napjaiban a vízözön kapcsán ott elpusztultak. A mi nagy témánk nem az, hogy miért pusztultak el, meg hogy pusztultak el, meg mikor pusztultak el. A mi kérdésünk az, hogy: Mi az, amit én elpusztítok? Én mit pusztítok el?

A következő, azt mondja a szentíró: „...és elsodorta őket.” Nem az a kérdésünk, hogy kiket és hogy sodort el a víz, hanem az, hogy: Engem itt és most, mostanság és manapság mi szokott elsodorni? Hát mi sodor el engem? A félelmeim elsodornak, az aggodalmaim, az indulatom, a dühöm? Mi az, ami engem elsodor, mobilom, a számítógémem, barátom, barátnőm?

Emlékszem egy mondatra, 15-20 évvel ezelőtt az akkori ENSZ-főtitkárt kérdezte a riporter. Azt kérdezte tőle: Főtitkár úr, hát önnek oly sokakkal kell tárgyalnia, és tényleg, diktátorokkal kell beszélnie, meg hát nem tudom, szóval olyan emberekkel, hogy úgy, még a tévében is sok, nem hogy úgy önnek, meg ott még udvariasan, meg a többi. Hát ezt hogyan bírja? Az ENSZ főtitkára a következőt mondta: „Hát nem könnyen. Újból és újból erőt szokott venni rajtam a morális undor. Ahogy kezd rajtam erőt venni a morális undor, pontosan tudom, hogy ezt meg kell állítanom, mert nekem ezekkel az emberekkel szót kell értenem. Ezért nem engedhetem meg magamnak, hogy elsodorjon engem a morális undor, hanem akárkivel is beszélek, emberekkel kell beszélnem.” Hogy itt és most kit éppen mi akarna elsodorni, ez a mi nagy kérdésünk. Nem az, hogy az özönvízkor ez hogyan volt.

Azt mondja Jézus, hogy valamennyit elsodorta, valamennyit. A mi kérdésünk nem az, „Hogy-hogy valamennyit?”, hanem az, hogy „Van-e az életemben olyasmi, amiről úgy érzem, hogy szinte mindenkit elsodor és elragad? De én már tudom az istenkapcsolatom okán, hogy nem akarok a mindenkiben lenni, nem akarok a valamennyiben lenni, nem akarom, hogy engem ugyanúgy sodorjon el, mint bárkit és mindenkit.”

Pár hónappal ezelőtt olvastam egy nagyon érdekes tanulmányt, mégpedig egy irodalomtörténész idős bácsi évtizedek kutatómunkáját arra tette föl, hogy megnézzé, hogy a diktatúra évtizedei alatt hány olyan magyar író volt, akire ő persze a saját szubjektív megítélése szerint azt tudja mondani, hogy őket azok az évek nem sodorták el, mint valamennyit, mint a többséget, mint a többieket. Ez az irodalomtörténész azt mondta, hogy „Összesen négy ilyen író-találtam, négyet. Őket nem sodorta el az élet, mint rajtuk kívül valamennyit.”

Ugye mit szoktunk mondani? „Olyan idők voltak.” Én azt hiszem, mindig olyan idők vannak. Az ember olyan, nem az idők olyanok, az ember olyan, az ember olyan, hogy az embert nagyon sok minden el tudja sodorni. Akkor nem arra hallgatók, mit mond a Lélek, hanem, hogy mit csinálnak a többiek. S ha én azt nézem elsősorban, mit csinálnak a többiek, s nem arra, hogy mit mond a Lélek, akkor elsodor engem is, mint a többieket.

A következő így szól, ahogy mondja Jézus, hogy akkor ketten ott vannak a mezőn, meg ketten a padláson, egyiket ott hagyják, a másikat fölveszik. Hát biztos nem azon kell szorongani most december 24-én, hogy „Engem ott hagynak-e vagy fölvesznek?” Hát, hanem a mi kérdésünk mi? Hogy készen akarunk lenni. A mi kérdésünk akkor így szól: Mit kéne nekem otthagyni? Mit kéne otthagynom ahhoz, hogy engem ne hagyjanak majd ott, hanem fölvegyenek? Mit kéne otthagynom?

„Hát, mikor jön el értem Isten?” De itt nem is ez a jó kifejezés, mert itt többes számban beszél Jézus, hogy ott együtt vannak, és akkor: Mikor jön el értünk Isten, mikor jön el Jézus második eljövetele? Nem ez a kérdésünk, ha készen akarunk lenni, hanem hogy: Mi mikor jövünk el Istenhez? Nem az a kérdés, hogy Isten majd mikor jön el, és akkor majd fölvesznek, vagy otthagynak? Mi mikor jövünk el?

Jézus többes számban mondja, hogy a végítéletben mindegyikötökhöz eljövök. Ezért milyen nagyszerű az, amikor tudjuk, hogy mikor van az ideje annak, hogy mi együtt menjünk Istenhez. Ez pedig így szól, azt mondja Jézus: „Hát, ha tudná a gazda, hogy mikor jön a tolvaj, nem engedné betörni.” Hát nyilván készülne rá, s nem engedné betörni. A mi kérdésünk nem az, hogy jaj, mikor jön majd és mikor tör be és hogy tör be és majd mit fog csinálni. „Mi az, amit én nem engedek betörni az életembe? Mit nem akarok, hogy az nem törhet be az életembe, mert készen vagyok, és ezt nem engedem meg?”

Elmondanám egy felnőtt naivitásom. Tíz évvel ezelőtt amikor abba hagytam a tanítást, arra gondoltam, számadást készítek, hogy vannak mondjuk többé-kevésbé jó tulajdonságaim, és vannak a rossz tulajdonságaim. Arra jutottam, most az életem vége felé vagyok, van még egy pár évtizedem, rágyúrok én erre, és akkor a rossz tulajdonságokból ezt-azt még úgy sikerült talán kisöpörni, és akkor nyilván több lesz a jó tulajdonság. Lett egy jövőképem a plébánián, hogy tulajdonképpen ez egy egész jó egyenlet. Nem számoltam az étellel. Mert a realitás meg az lett, hogy nem úgy volt, ahogy én gondoltam, hogy itt van a jó tulajdonság, rossz tulajdonság, innen elsőprök egy párat, akkor az majd átjön ide pozitívba. Az történt, hogy olyan hetven éves korban, olyan rossz tulajdonságok jelentek meg, amik addig nem. Egy kicsit azért el vagyok keseredve. Ezt nem így képzeltem el. Mi az, amit nem engedek, hogy betörjön? Meg kell állapítanom, hogy van jó pár olyan dolog, amit éppen az életem közepéig csináltam egész jól csináltam, és elmaradtak az életemből. Szükségem van egy-két döntésre adventben, hogy most akkor miket vesztettem el, és az újonnan jelentkező nehézségekből, ezekből is egy párat nem engedek be.

Mit mond Jézus? Hogy nem gondolták, hogy mint fog történni, hát nem számítottak rá, váratlanul érte őket. Mi a mi kérdésünk? Mi az, amit tudunk itt és most? Úgy fogalmazhatnám meg, hogy ami a jövő bizonytalansága, az a jelen lehetősége. Ami a jövőben bizonytalan, az a jelenben kihívás. Ami a jövőben bizonytalan, az a jelenben feladat. Ezért bár az evangélium arról szól, mi volt a múltban és mi lesz a jövőben, a súlypont mégis ott van, hogy legyünk készen, hogy a kihívásokra tudjunk válaszolni és a jó feladatokat megtegyük és mi az, amit nem engedünk, hogy megjelenjen az életünkben. Amen.